

BF-103

May-2015

B.Com., Sem.-II**106 : Fundamentals of Business Economics - II**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) પ્રશ્નોના માર્ક્સ જમણી બાજુ દર્શાવેલ છે.
(2) બહુવિકલ્પી પ્રશ્નોમાં આખો જવાબ લખવો.

1. (અ) વૈયક્તિક આવક અને માથાદીઠ આવકનો ખ્યાલ સમજાવો. 6
અથવા
“રાષ્ટ્રીય આવક ત્રણ બાજુવાળો સિક્કો છે.” આ વિધાનને સમજાવો.
- (બ) ભારતમાં રાષ્ટ્રીય આવક અને માથાદીઠ આવકના વલણો વિશે નોંધ લખો. 4
અથવા
રાષ્ટ્રીય આવક માપવાની મુશ્કેલીઓ કઈ છે ?
- (ક) ખર્ચની દૃષ્ટિએ રાષ્ટ્રીય આવક માપવાની રીત સમજાવો. 4
અથવા
ચોખ્ખી આંતરિક પેદાશનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.
2. (અ) નાણું એટલે શું ? નાણાંના કાર્યોની સમજૂતી આપો. 6
અથવા
રોકડ પુરાંત સમીકરણને સમજાવો.
- (બ) નાણાંના પુરવઠાને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો. 4
અથવા
શાખનિયંત્રણના પરિમાણાત્મક સાધનોની સમીક્ષા કરો.
- (ક) ધિરાણનો અર્થ આપીને તેનું મહત્ત્વ સમજાવો. 4
અથવા
ફિશર અને કેમ્બ્રીજ સમીકરણની તુલના કરો.
3. (અ) વપરાશવૃત્તિના ખ્યાલો સમજાવો. 6
અથવા
રોકાણ ગુણકના ખ્યાલનું મૂલ્યાંકન કરો.
- (બ) અસરકારક માંગ એટલે શું ? તેના ઘટકોની સમજૂતી આપો. 4
અથવા
મૂડીની સીમાંત કાર્યક્ષમતાને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો.
- (ક) કેઈન્સના રોજગારી ઉત્પાદનની સમતુલા આકૃતિ સહિત સમજાવો. 4
અથવા
“પુરવઠો તેની માંગ સ્વયં સર્જે છે.” આ વિધાનને સમજાવો.

4. (અ) કુગાવો માટે જવાબદાર પરિબળો સમજાવો.

6

અથવા

વ્યાજ અંગે રોકડ પસંદગીના સિદ્ધાંતનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.

(બ) વ્યાપાર ચક્રની વ્યાખ્યા આપીને તેના લક્ષણો ચર્ચો.

4

અથવા

વ્યાજના દરને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો.

(ક) કુગાવાની અસરોની સમીક્ષા કરો.

4

અથવા

કુગાવાજનક ખાધ આકૃતિ સહિત સમજાવો.

5. બહુવિકલ્પી પ્રશ્નો : (ગમે તે સાત)

14

(1) માથાદીઠ આવક એટલે

(a) વૈયક્તિક આવક

(b) ખર્ચવા પાત્ર આવક

(c) સરેરાશ આવક

(d) પ્રત્યેક નાગરિકની આવક

(2) ખુલ્લા અર્થતંત્રમાં કુલ ખર્ચના ઘટકો

(a) C+I

(b) C+I+G

(c) C+I+G+x

(d) C+I+G+(x-m)

(3) ભારતમાં કાગદી નાણાંના સર્જનની લઘુત્તમ અનામત પદ્ધતિમાં કાગદી નાણાંના હંમેશા ઓછામાં ઓછી ₹ 200 કરોડની અનામત રાખવી પડે છે. આ અનામતમાં સોનું કેટલું રાખવું પડે છે ?

(a) 110 કરોડ

(b) 85 કરોડ

(c) 115 કરોડ

(d) 100 કરોડ

(4) નાણાં પુરવઠા પરત્વે તરલતાનો અભિગમ નીચેનામાંથી કોણે અપનાવ્યો છે ?

(a) રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા

(b) મિલ્ટન ફ્રિડમેન

(c) ગુર્લી અને શો

(d) રેડકિલ્ફ સમિતિ

(5) નીચેના કયા સમીકરણ દર્શાવે છે કે નાણાંની માંગ = નાણાંનો પુરવઠો

(a) કેમ્બ્રીજ સમીકરણ

(b) વિનિમય સમીકરણ

(c) કેઈન્સનું સમીકરણ

(d) મિલ્ટન ફ્રિડમેનનું સમીકરણ

(6) નીચેનામાંથી કયા સાધન શાખનિયંત્રણનું પરિમાણાત્મક સાધન છે ?

(a) બેંક દર

(b) નૈતિક સમજાવટ

(c) માર્જિન

(d) પ્રચાર

(7) કુગાવાના નિયંત્રણમાં જાહેર ખર્ચ એ કઈ નીતિમાં સમાવેશ થાય છે ?

(a) નાણાકીય નીતિ

(b) વહીવટ નીતિ

(c) આવક નીતિ

(d) રાજકોષીય નીતિ

(8) રોકાણ ગુણકનું સૂત્ર

(a) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} \times 100$

(b) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} + 100$

(c) $K = \Delta Y \times \Delta I$

(d) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I}$

(9) કુગાવા દરમ્યાન આયાતો

(a) ઘટે છે.

(b) વધે છે.

(c) સ્થિર રહે છે.

(d) એકપણ નહિ.

(10) સીમાંત બચત વૃત્તિ 0.25 હોય, તો સીમાંત વપરાશવૃત્તિ

(a) 0.55

(b) 0.45

(c) 0.75

(d) 0.50

BF-103

May-2015

B.Com., Sem.-II**106 : Fundamentals of Business Economics - II**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Marks are depicted on the right side of the question paper.
 (2) In Multiple Choice Questions write the answers.

1. (a) Explain the concepts of personal income and per capita income. 6
OR
 "National income is a coin with three sides". Explain the statement.
- (b) Write a note on trends of National Income and Per Capita Income in India. 4
OR
 What are the difficulties in measuring National Income ?
- (c) Explain the expenditure method of measuring National Income. 4
OR
 Specify the concept of Net Domestic Product.
2. (a) What is money ? Give an explanation of the functions of money. 6
OR
 Explain the cash balance equation of money.
- (b) State the factors affecting Money Supply. 4
OR
 Elucidate the quantitative instruments of Credit Control.
- (c) Give the meaning of credit and describe its importance. 4
OR
 Compare Fisher and Cambridge equations.
3. (a) Explain the various concepts of Consumption Function. 6
OR
 Evaluate the concept of Investment Multiplier.
- (b) What is effective demand ? Give an explanation of its constituents. 4
OR
 State the factors affecting marginal efficiency of capital.
- (c) Explain Keynes employment output equilibrium with help of diagrams. 4
OR
 "Supply creates its own demand". Explain this statement.

4. (a) Explain the factors responsible for inflation. 6
OR
 Critically evaluate the Liquidity Preference theory of Interest.
- (b) Give the meaning of trade cycles and discuss its characteristics. 4
OR
 Explain the factors affecting interest rates.
- (c) Elucidate the effects of inflation. 4
OR
 Explain inflationary gap with the help of diagram.
5. M.C.Qs. : (any Seven) 14
- (1) Per Capita income means
 (a) Personal income (b) Disposable income
 (c) Average income (d) Income of every citizen
- (2) What are the constituents of total expenditure in an open economy?
 (a) $C + I$ (b) $C + I + G$
 (c) $C + I + G + x$ (d) $C + I + G + (x - m)$
- (3) In the creation of paper money system in India, the government has to keep a minimum of ₹ 200 crores reserves. Of these reserves how much gold reserves does it have to keep?
 (a) 110 crores (b) 85 crores
 (c) 115 crores (d) 100 crores
- (4) Who from the following has accepted the Liquidity approach to Money Supply?
 (a) R.B.I. (b) Milton Friedman
 (c) Gurley and Shaw (d) Radcliffe Committee
- (5) Which of the following equations explains the following?
 Demand for Money = Supply of Money
 (a) Cambridge equation (b) Equation of exchange
 (c) Keynes equation (d) Milton Friedman equation
- (6) From the following instrument which instrument is the quantitative instrument of Credit Control?
 (a) Bank Rate (b) Moral Persuasion
 (c) Margin (d) Publicity
- (7) While controlling inflation public expenditure falls under which policy?
 (a) Monetary Policy (b) Administrative Policy
 (c) Income Policy (d) Fiscal Policy
- (8) Formula for investment multiplier
 (a) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} \times 100$ (b) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} + 100$
 (c) $K = \Delta Y \times \Delta I$ (d) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I}$
- (9) At times of inflation imports
 (a) Decreases (b) Increases
 (c) Remains constant (d) None of these
- (10) Marginal Propensity to Save is 0.25, then Marginal Propensity to consume is
 (a) 0.55 (b) 0.45
 (c) 0.75 (d) 0.50